

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальних і поведінкових наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
Наталя КИРИЧЕНКО

«02» вересня 2024 року

ПРОГРАМА

Комплексної виробничої практики з фаху
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка)

Херсон – 2024

УДК: 378 (371)

Робоча програма комплексної виробничої практики з фаху для здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка)

Розробники:

канд.пед.наук, доцент Варнавська І.В.

канд.пед.наук, доцент Чепок Р.В.

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Варнавська І.В.
(ПІБ)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП

(підпис)

Чепок Р.В.
(ПІБ)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри соціальних і поведінкових наук

Протокол №1 від «1» від 02 вересня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *Професійна освіта (Економіка)*

Протокол №1 від «1» від 02 вересня 2024 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету

Протокол №1 від «1» від 02 вересня 2024 року

Програма

Комплексної виробничої практики з фаху здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня першого року навчання

Спеціальність: Професійна освіта (Економіка)

Термін проведення: Комплексна виробнича практика з фаху здійснюється на першому курсі у 2 семестрі на протязі трьох тижнів.

ВСТУП

Комплексна виробнича практика з фаху для студентів спеціальності 015 Професійна освіта (економіка) є одним із засобів успішної підготовки студентів до роботи викладачами у закладах II, III, IV рівнів акредитації та інших професій за фахом визначених класифікатором професій. Практика проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності і стає початковою ланкою практичного засвоєння професії.

Мета і завдання практики:

Основна мета практики – здобуття студентами навичок практичної діяльності та їх підготовка до виконання функцій вчителя викладача економічних дисциплін закладів загальної середньої освіти, коледжів, училищ, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів.

В процесі практики перед студентами ставляться наступні **завдання:**

- Оволодіння сучасними методами і формами організації навчально-виховного процесу в закладах II, III, IV рівнів акредитації а також фінансових установах, випробування своїх сил та перевірка своїх здібностей, осмислення ролі педагога, фінансиста, економіста як носія загальнолюдських та національних цінностей.
- поглиблення та закріплення теоретичних знань з економіки, педагогіки, методики викладання економічних дисциплін;
- формування професійних умінь і навичок організації навчально-виховної роботи з дітьми, потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх використовувати в практичній діяльності;
- отримання навичок із психолого-педагогічного дослідження та складання психолого-педагогічної характеристики на учня;
- вивчення досвіду виховної роботи педагогів;
- оволодіння вміннями з організації та проведення виховних заходів з учнями, а також класного керівництва колективом учнів.

Програма практики включає загальні компетентності (ключові навички), якими повинен володіти випускник другого циклу.

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 08. Здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань та принципів академічної доброчесності.

ЗК 09. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розуміти тенденції в освіті, структуру й цілі освітніх систем та бути в змозі визнавати їх потенційні наслідки.

ФК 2. Здатність розпізнавати та реагувати на різноманітність студентів і складнощі освітнього процесу.

ФК 5. Здатність розробляти і керувати проектами у галузі відповідно до спеціалізації, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове забезпечення.

ФК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди у здійсненні професійної діяльності.

ФК 9. Здатність використовувати знання, уміння і навички в галузі теорії і практики викладання економіки.

ФК 10. Здатність застосовувати у викладацькій діяльності наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економіці.

ФК 14. Здатність розробляти та викладати методики впровадження результатів наукових досліджень та пропозиції щодо підвищення ефективності діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 05. Діяти з дотриманням етичних норм, цінувати індивідуальне і культурне різноманіття, дотримуватися у професійній діяльності принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 06. Вибирати і використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій у педагогічній та економічній діяльності.

ПРН 09. Застосовувати здобутки психолого-педагогічної теорії та практики, навички консультування з питань освіти та економіки при проектуванні та реалізації навчальних / розвивальних проектів на засадах студентоцентрованого підходу.

ПРН 10. Організовувати освітній процес (співпрацю в команді), керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати контроль і моніторинг результатів діяльності.

Основні обов'язки здобувачів вищої освіти

під час проходження практики

Студенти – практиканти зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від ВНЗ консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибувати на базу практики;
- у повному обсязі виконати всі завдання програми практики;
- скласти індивідуальний план проходження практики і затвердити у групового керівника;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- працювати не менше 6 годин на день;

- своєчасно підготувати всі необхідні документи і скласти диференційований залік з практики;

Основні обов'язки керівників практики

Груповий керівник практики від кафедри:

- контролює готовність баз практики студентів і подає за місяць до початку практики свої пропозиції;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед виходом студентів на практику: настановчої конференції, де знайомить студентів з порядком проходження практики та технікою безпеки, надає студентам необхідні документи (програму, щоденник, журнал обліку роботи, відомості для виставлення диференційованого заліку з практики, індивідуальне завдання, методичні рекомендації);
- повідомляє студентам про систему звітності;
- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість проходження практики відповідно до програми;
- проводить інструктаж студентів, забезпечує їх необхідною допоміжною методичною документацією та рекомендаційним списком літератури;
- проводить настановчу конференцію на базі практики разом із керівництвом від бази практики; закріплює студентів за відповідними ланками;
- надає методичні рекомендації щодо складання індивідуальних календарних планів практики студентів і затверджує їх після погодження з керівником від бази практики;
- знайомить керівників від бази практики з програмою практики й обов'язками, які покладаються на них;
- забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням індивідуального плану кожним студентом і надає необхідну допомогу;
- надає консультації студентам щодо виконання індивідуальних завдань;
- організує методичну допомогу керівникам практики від бази практики;
- періодично інформує завідувача кафедри про хід практики, вирішує з ними поточні питання;
- контролює виконання студентам правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення обліку відвідуваннями студентами бази практики;
- підводить підсумки практики, оцінює роботу кожного студента та звітує на кафедрі про підсумки проведеної практики;
- у складі комісії приймає залік із практики;

Керівник практики від бази практики:

- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не дозволяє залучення студентів до роботи, що не відповідає програмі практики;
- надає студентам у відповідності до програми місця практики, що забезпечують найбільшу ефективність проходження практики;
- забезпечує необхідні умови для отримання студентами під час проходження практики знань за спеціальністю в області технології

(методики), економіки і організації, планування і в управління виробничим процесом, науковою організацією праці, організації науково-дослідних робіт;

- дотримується календарних графіків проходження практики студентами;
- надає студентам-практикантам можливість користуватися літературою та іншою документацією, що є у наявності на базі практики; допомагає їм у підборі матеріалів для курсових і випускних робіт;
- проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці і техніці безпеки з оформленням відповідної документації;
- контролює дотримання практикантами виробничої дисципліни; забезпечує облік відвідування практики студентами. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляє навчальний заклад;
- веде облік і оцінює роботу, що виконав кожен студент; контролює підготовку студентами звітів з практики і після закінчення практики складає на кожного студента письмову виробничу характеристику, що містить дані про виконання програми практики і індивідуальних завдань, про відношення студента до роботи і про участь у громадському житті; на запрошення кафедри бере участь у підсумковій конференції.

Зміст практики:

Під час проходження практики студенти повинні виконати роботу, яка поділена на 3 змістовних модуля і передбачає наступні її види:

- ознайомлення з плануванням та організацією роботи підприємства;
- організації навчальної роботи з метою реалізації державних навчальних програм з економіки;
- організація та проведення виховної роботи з учнями;
- аналіз та розробка методичного забезпечення процесу виховання;
- вивчення перспективного досвіду роботи вчителів, викладачів економіки.

I змістовий модуль:

Теоретична підготовка зі спеціальності

1. Вивчення змісту державної програми з предмету «Економіка»;
2. Ознайомлення з сучасними технологіями навчання економіки;
3. Аналіз уроку вчителя;
4. Вимоги до ведення документації підприємства

II змістовий модуль:

Практична підготовка зі спеціальності

1. Провести 2 пробних уроки (1 – з економіки, 1 – методики викладання економіки);
2. Провести залікове заняття;
3. Провести позакласний захід з предмету.
4. Виконати індивідуальне завдання.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань, що виконують студенти:
виготовлення навчально-методичного комплексу (дидактичний матеріал, наочність, тестові завдання).

IV змістовий модуль:

Оформлення документації

Звітна документація ведеться українською мовою, має бути акуратно оформленою і представленою груповому керівнику.

Звіт з науково-педагогічної практики складається з:

1. Завдання – звіту, заповненого студентом, в якому містяться:
 - терміни початку і закінчення практики з підписом директора установи і печаткою.
 - звіт, оцінки і підпис групового керівника.
 - перелік і коротку характеристику всіх видів робіт, що здійснювались за період практики.
2. Конспектів залікового уроку.
3. Аналіз уроку вчителя.
4. інформації про виконання індивідуального завдання.

Підведення підсумків практики:

Підсумковий контроль здійснюється в останні дні практики на базі практики. Залік із практики студент складає комісії, призначеній директором інституту.

Форми та методи контролю

Поточний контроль проводить керівник практики, який контролює виконання завдань студентами-практикантами, своєчасність надсилання звітів по виконанню завдань, перевіряє якість і повноту виконання завдань, ведення поточних записів у щоденнику.

Формою звіту про проходження виробничої практики є щоденник, матеріали виконання завдань в електронному вигляді.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, має своїм завданням з'ясувати рівень засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню проходження виробничої практики.

Результати виробничої практики з фаху оцінюються за 100-бальною системою, яка розраховується як сума оцінок за всі виконані завдання практики та оцінки за залік (захист звіту з практики).

Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Основними показниками для оцінки роботи студента на практиці є: виконання завдань практики, результати виконання індивідуальних завдань, навчальна дисципліна під час практики (своєчасність подання керівнику практики завдань), якість звітної документації.

Критерії оцінювання

№ з/п	Види діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1	Якість розробки планів-конспектів залікових уроків	30 (10 балів за кожний план-конспект)
2	Якість розробки плану-конспекту предметного	10

	позакласного заходу	
3	Якість виконаного аналізу плану-конспекту студента-практиканта	10
4	Якість виконаної презентації спеціальності	10
5	Якість виконаної індивідуальної творчої роботи	15
6	Оформлення документації	10
7	Характеристика бази практики	5
8	Захист практики	10
	Разом	100

Сума набраних балів за результатами виробничої практики переводиться в оцінки системи оцінювання ECTS.

Підсумковий бал	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	не задовільно
1-34	F	

Методичне забезпечення

Навчальні матеріали знаходяться на сайті кафедри

Література основна

1. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Дрогобич: Коло, 2006. - 326 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н.П. Волкова. – К.: Вид «Академія». - 2008 – 576 с.
3. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. Наук.-метод. посібник /І.А. Зязюн. – К.: МАУП, 2000. – 309 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. - К. : «Знання-Прес», 2003. - 418 с
5. Сірант Н.П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник / Нелі Сірант. – Львів, 2013 – 116 с.
6. Червінська І.Б. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі: навч.-метод. посіб. для студ. / Інна Червінська, Світлана Довбенко. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2012. – 515 с.
7. Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник / Н.П.Волкова. – К. : Академія, 2003. – 576 с
8. Даниленко М.В. Педагогічні задачі : навч. посібник / М.В. Даниленко, Л.І. Даниленко. – К. : Вища шк., 1991. – 197 с.
9. Кузьмінський А.І. Педагогіка [Текст] : підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – 447 с.

10. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посібник / Н. Є. Мойсеюк. – К. : Граніна, 2001. – 608 с.
11. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 544 с.
12. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник / В. В.Ягупов. – К. : Либідь, 2003. – 559 с.

Додаткова

1. Альбом навчально-методичних схем з педагогіки / [укл. П.М. Щербань]. – Київ : РНМК, 1992. – 110с.
2. Закон України «Про освіту».– К., 1996.
3. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку Української державності // Педагогічна газета. – 2000. – №6 (72).
4. Концепція національного виховання. –К., 1994.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка : завдання і ситуації [практикум] / А. Кузьмінський, Л. Вовк, В. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
6. Макаренко А.С. Методика організації виховного процесу / Антон Семенович Макаренко – К. : Рад.шк., 1993. – С. 29–136.
7. Максимов В.Г. Педагогическая диагностика в школе : учеб. пособие для студ. высш. пед. заведений / В.Г. Максимов. – М. : Изд. центр «Академия», 2002. – 272 с.
8. Онишків З.М. Основи школознавства / Зіновій Михайлович Онишків.– Тернопіль : б/в, 1995 – 104 с.
9. Жерносек І.П. Організація науково-методичної роботи в школі : метод. посібник / І.П.Жерносек. – Х. : Вид. група «Основа», 2006. – 128 с.
10. Про запровадження 12 –бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Наказ МОіН та АПН України від 04.09.2000 № 428\48 // Початкова школа. – 2000. – №12.
11. Комплект періодичної літератури за останні 5 років («Відкритий урок», «Шлях освіти», «Рідна школа», «Завуч школи», «Директор школи», «Позакласний час», «Трудова підготовка в закладах освіти», «Трудове навчання в школі»).

Електронні джерела

1. Макаренко А.С. Электронный архив [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.makarenko.edu.ru/>
2. Фіцула М.М. Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. [Електронний ресурс] / Михайло Миколайович Фіцула – Тернопіль: «Навчальна книга-Богдан», 1997. – 192 с. – Режим доступу www.socgum.mdpu.org.ua/prepodavатели/kuchina/Ficula_Pedagogica.pdf
3. Электронный архив А.С.Макаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://antmakarenko.narod.ru/>
4. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник [Електронний ресурс] / В.В.Ягупов – К. : Либідь, 2002. – 560 с. // Онлайн бібліотека освітньої та наукової літератури. – Режим доступу http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23